

Inbreng Commissariaat voor de Media voor programmacommissies van politieke partijen

Met de Tweede Kamerverkiezingen op 29 oktober in het vooruitzicht, vragen wij uw aandacht voor urgente risico's op het gebied van media en geven wij graag een aantal voorstellen mee voor uw partijprogramma.

Risico's in het medialandschap

Het medialandschap verandert sneller dan ooit. Waar traditionele media zoals lineaire televisie en radio langzaam terrein verliezen, neemt het gebruik van digitale platforms verder toe. De toenemende macht en invloed van digitale platforms en grootschalige techbedrijven brengen grote risico's met zich mee voor de publieke belangen die we als toezichthouder bevorderen en beschermen.

Nieuws bereikt Nederlanders minder goed

Vroeger bepaalden nieuwsmedia met een redactie wat we lazen. Tegenwoordig komt media-aanbod veel meer online tot burgers, waar aanbevelingssystemen (algoritmes) van platformbedrijven het nieuwsaanbod grotendeels bepalen. Nieuwsmerken zijn nog terughoudend om aanwezig te zijn op sociale media, omdat het aan een verdienmodel ontbreekt. Hierdoor kan professioneel journalistiek nieuws Nederlanders steeds minder goed bereiken en daalt het vertrouwen in nieuws.¹

Algoritmes en AI-diensten maken verspreiding van verkeerde informatie makkelijker

De digitale platforms kunnen met hun algoritmes en AI-diensten de publieke opinie in Nederland beïnvloeden. Jongeren lopen vooral risico op beïnvloeding van bijvoorbeeld bedrijven en influencers. Zij informeren zich vooral via sociale media en zoekmachines en kunnen zo in aanraking komen met onbetrouwbaar nieuws en schadelijk media-aanbod. Desinformatie krijgt hierdoor meer ruimte, met gevaarlijke gevolgen voor onze democratie.

Democratische functie Nederlandse media onder druk

Daarnaast zien we dat het gebruik van Nederlands media-aanbod afneemt, bijvoorbeeld door het groeiende gebruik van sociale media en streamingdiensten. Dit vinden we zorgelijk, omdat Nederlands media-aanbod een belangrijke informerende en verbindende rol in de samenleving heeft. Ook de publieke omroepen staan onder druk door toenemende concurrentie om de aandacht van media-gebruikers. Juist de publieke omroepen zijn van belang voor onze democratie. De publieke omroepen (zowel op landelijk, regionaal als lokaal niveau) zijn onze waarborg dat we in Nederland media hebben die hun democratische functie vervullen: burgers informeren, de macht controleren en een plek bieden voor maatschappelijk debat.

¹ Commissariaat voor de Media, [Digital News Report 2025](#).

Bescherming van publieke belangen

Voor een goed werkende democratie is het van groot belang dat iedere burger zich breed en met onafhankelijke, betrouwbare informatie een mening kan vormen. Media - publiek en commercieel - spelen hierin een cruciale rol. Het is daarom van groot belang dat media voldoen aan vier vereisten: onafhankelijkheid, betrouwbaarheid, toegankelijkheid en verantwoording, zoals de WRR benoemt in zijn rapport 'Aandacht voor Media'.² Hieraan leveren wij als onafhankelijk toezichthouder op de audiovisuele mediasector een essentiële bijdrage.

Onze missie is het bevorderen van betrouwbaar en pluriform media-aanbod voor iedereen. Gezien de hierboven geschetste risico's geven we de komende jaren prioriteit aan drie thema's, te weten:

- Robuuste nieuwsvoorziening
- Veilige online omgeving voor jongeren
- Goed functionerende publieke media

We richten ons hierbij op de grootste risico's voor de publieke belangen die we bevorderen en beschermen. Om de risico's van het snel veranderende medialandschap aan te pakken doen we zes concrete voorstellen voor uw partijprogramma.

Voorstellen van het Commissariaat voor de Media

1. Reguleer platformbedrijven met passend beleid en toezicht zodat hun opiniemacht wordt ingeperkt.³
2. Maak belangrijk Nederlands media-aanbod beter zichtbaar en vindbaar in het digitale medialandschap (prominentiebeleid).
3. Investeer in mediawijsheid van jongeren en in (tijdelijke) maatregelen waarmee de nieuwssector jongeren beter bereikt.
4. Bied de publieke omroepen een adequaat, duurzaam en voorspelbaar budget.
5. Maak journalistieke media voor burgers toegankelijker.
6. Geef bij de herziening van het landelijke publieke bestel aandacht aan waarborgen voor betrouwbare journalistiek.

Dit alles vergt een belangrijke plaats op de politieke agenda voor de komende jaren, en waar nodig ook investeringen. De media zijn immers een essentiële factor in de moderne samenleving.

² Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR), Aandacht voor Media, naar nieuwe waarborgen voor democratische functies, WRR-rapport nummer 111, 2024.

³ Voor toelichting op het begrip opiniemacht zie: <https://www.cvdm.nl/mediamonitor/over-de-mediamonitor/begrippenlijst>

Missie

Het Commissariaat bevordert betrouwbaar en pluriform media-aanbod voor iedereen.

We beschermen en bevorderen publieke belangen

- We beschermen de democratische functies van de media namelijk burgers informeren, de macht controleren en een plek bieden voor maatschappelijk debat.
- We beschermen de belangen van alle mediagebruikers om toegang te hebben tot media-aanbod dat veilig en toegankelijk is.
- We bevorderen dat het speelveld voor commerciële en publieke media-instellingen eerlijk is.
- We bevorderen dat publieke media-instellingen publieke middelen doelmatig besteden.
- We bevorderen een integere en beheerste bedrijfsvoering door publieke media-instellingen.

Hoe werken we?

We monitoren doorlopend de risico's voor de publieke belangen waar we ons voor inzetten. Waar nodig passen we onze prioriteiten hierop aan. We richten ons op de maatschappelijke problemen die schadelijk zijn, ook als die niet (overduidelijk) illegaal zijn. We zetten onze formele en informele instrumenten strategisch in om effectief toezicht te houden. Denk aan het uitleggen van nieuwe regels voordat we ze handhaven en het bepalen van toezichtinstrumenten op basis van doeltreffendheid.

